Gaan!

Voor Leidschendam-Voorburg



VVD Leidschendam Voorburg

D66 leidschendam-voorburg

CDA LEIDSCHENDAM-VOORBURG



Inhoudsopgave

Inleiding		5
1.	Goede dienstverlening en participatie	7
2.	Bereikbare gemeente	11
3.	Vitale lokale economie	15
4.	Groene woon- en leefomgeving	17
5.	Sterke, veilige en leefbare wijken en gemeenschappen	21
6.	Opgroeien, ontwikkelen en verbinden	23
7.	Iedereen doet mee	25
8.	Duurzame ruimtelijke ontwikkeling en wonen	27
9.	Evenwichtige financiën en een toekomstbestendige gemeente	29
10.	Wat mag het kosten?	31



Inleiding

Waar staan we voor?

Leidschendam-Voorburg is een geweldige plek om te wonen, te werken en te recreëren. Goed bereikbaar, groen, gezellig en sociaal. We zijn een gemeente waar geen wijk hetzelfde is. Of het nu gaat om het dorp Stompwijk in het groene buitengebied, de hoogbouw van De Heuvel in Leidschendam of de straatjes in het Voorburgse Oranjekwartier. Maar één ding hebben al onze buurten gemeen: we voelen ons er thuis.

Dankzij de ligging in de Randstad, de goede verbindingen, de aantrekkelijke groene buitenruimte en de vele voorzieningen wonen mensen hier graag. En Leidschendam-Voorburg is méér dan een fijne plek om te wonen. Inwoners, van jong tot oud, zorgen voor levendigheid en betrokkenheid. We ontmoeten elkaar en werken, leren, sporten en spelen samen. We helpen elkaar waar het nodig is. Die kracht zit vooral in de mensen, verenigingen, organisaties en wijken zelf. En dat ondersteunen we als gemeente.

Dit is allemaal niet vanzelf ontstaan en zal ook niet vanzelf zo blijven of beter worden. Daar moeten en gaan we actief aan werken. We zien grote uitdagingen, zowel binnenkort als op de lange termijn. Nog steeds zoeken heel veel mensen een woning, als starter, nieuwkomer of juist oudere inwoner. Het klimaat vraagt onze aandacht en hetzelfde geldt voor het energievraagstuk. De veiligheid is niet gegarandeerd, of het nu gaat om criminaliteit, overlast dichtbij, of wat er op wereldschaal gebeurt. Ons verdienvermogen staat onder druk. Ook lukt het niet iedereen om zelfstandig mee te doen. Meer mensen worden steeds ouder en vragen zorg. Hetzelfde geldt voor kwetsbare kinderen. Nieuwkomers zoeken een plek in onze maatschappij. En zo zijn er meer opgaven.

Om daaraan te werken zijn inzet, ruimte en middelen nodig. Maar die zijn niet onuitputtelijk. Grond is al bebouwd of juist groen, gebouwen zijn reeds in gebruik, organisaties al aan de slag, geld vaak al bestemd en personeel schaars. Waar de mogelijkheden beperkt zijn, zijn keuzes noodzakelijk. Niet alles kan tegelijk en niet alles kan overal. Daarom stellen we prioriteiten en houden we vast aan een duidelijke gezamenlijk gekozen richting.

Waar gaan we voor?

We gaan aan de slag met wat onze inwoners echt belangrijk vinden: **levendige en bereikbare buurten en wijken**, een thuis in een **veilige, groene en gezonde leefomgeving**, en een gemeente waarin we **naar elkaar omzien**.

We zijn een gemeente waar veel te doen en te beleven is, waar we elkaar ontmoeten in onze wijken, winkelgebieden, bij de sportclub, in kerken en theaters en op evenementen. Waar verenigingen, maatschappelijke organisaties en gemeenschappen bijdragen aan een verbonden, vitale en weerbare samenleving. Dat willen we behouden en stimuleren. We geven ruimte aan ondernemers, bedrijvigheid en innovatie en zorgen voor bereikbaarheid: te voet, met het ov, op de fiets en met de auto. Zo versterken we wat Leidschendam-Voorburg bijzonder maakt en bouwen inwoners en ondernemers mee aan een gemeente waar we trots op zijn en blijven.

Een thuis is meer dan een huis. We werken aan leefbare en bereikbare buurten waar kinderen veilig opgroeien, goed onderwijs krijgen en hun talenten kunnen ontwikkelen, waar groen om je heen is en waar je over twintig jaar nog steeds prettig kan wonen. Daarom bouwen we door aan woningen voor jongeren en ouderen en maken we keuzes over hoe we onze schaarse ruimte inzetten. Niet alleen voor vandaag, maar ook voor de generaties na ons.

Een samenleving waarin we omzien naar elkaar is geen vrijblijvende wens, maar een doel waar we ons stevig voor gaan inzetten. Ieder kind verdient een eerlijke kans, ongeacht waar het opgroeit. Inwoners die het zwaar hebben, staan er niet alleen voor. We bieden ondersteuning en zijn bereikbaar wanneer dat nodig is. Ook voor mensen die niet uit zichzelf om hulp vragen, maar dat wel nodig hebben. Iedere wijk is anders en krijgt een passende aanpak, met hulp dicht bij huis waar het nodig is, zodat mensen op eigen kracht verder kunnen.

Dat doen we niet alleen. We doen het samen met inwoners, de gemeenteraad, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties: met heel Leidschendam-Voorburg. We weten dat niet alles tegelijk kan. We maken keuzes, nemen verantwoordelijkheid en zorgen dat inwoners merken wat er verandert.



1. Goede dienstverlening en participatie

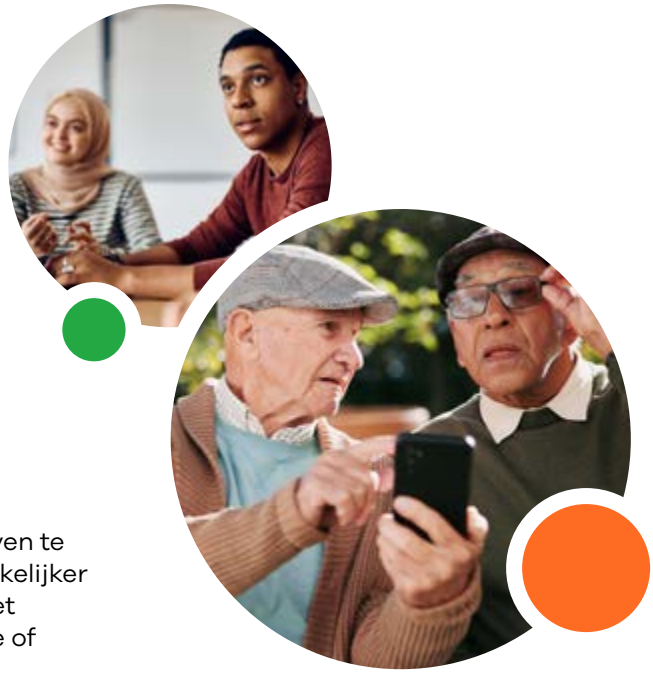
Ambitie en opgave

Wij zien participatie als een vanzelfsprekend onderdeel van goed bestuur. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties hebben vaak kennis en ervaringen die de gemeente zelf niet heeft. Die inzichten helpen om vraagstukken beter te begrijpen en om belangen zorgvuldig af te wegen. Participatie gaat voor ons niet om het creëren van draagvlak, maar om het serieus betrekken van mensen bij onderwerpen die hun leefomgeving raken.
Een betrouwbare overheid is helder over het doel van participatie en de ruimte die er is voor invloed. Niet elk onderwerp leent zich voor dezelfde aanpak. Daarom kiezen we per vraagstuk een vorm die past bij de aard van het besluit en de betrokkenen. Wanneer invloed mogelijk is geven we daar ruimte voor. Wanneer die ruimte er niet is, zijn we daar open over.

Daarbij hebben we oog voor groepen die nu minder vaak worden bereikt. Ook geven we ruimte aan initiatief vanuit inwoners en organisaties, die verantwoordelijkheid willen nemen voor hun buurt, vereniging of omgeving.
Wij willen een gemeente zijn die betrouwbaar, begrijpelijk en dichtbij is. Dienstverlening begint voor ons bij de leefwereld van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Daarom bouwen we aan een gemeente die toegankelijk én modern is. We maken dienstverlening eenvoudiger, sneller en overzichtelijker, met digitalisering die werkt voor mensen.

Dit doen we door:

1. Duidelijk en eerlijk te laten participeren
We betrekken inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties vroegtijdig bij plannen en besluiten. Daarbij maken we vooraf helder hoeveel invloed mogelijk is, hoe het besluit wordt genomen en welke rol inwoners, college en gemeenteraad hebben. Als de ruimte voor invloed beperkt is, leggen we dat uit. Informeren of onderzoeken is immers iets anders dan participeren. Bij grotere participatietrajecten werken we met een duidelijke startnotitie en een openbaar eindverslag. Hierin laten we zien wie is bereikt, welke afwegingen zijn gemaakt en wat met de inbreng is gedaan. Door participatie regelmatig te evalueren verbeteren we continu onze aanpak.



2. Meedoen voor iedereen mogelijk te maken
We zorgen dat participatie toegankelijk is voor een brede en diverse groep belanghebbenden. Daarom combineren we verschillende participatievormen (bijvoorbeeld fysiek én digitaal), gebruiken we begrijpelijke taal en nemen we praktische drempels zoveel mogelijk weg. We hebben daarbij extra aandacht voor jongeren, mensen met een beperking en inwoners die minder gemakkelijk de weg naar de gemeente vinden.

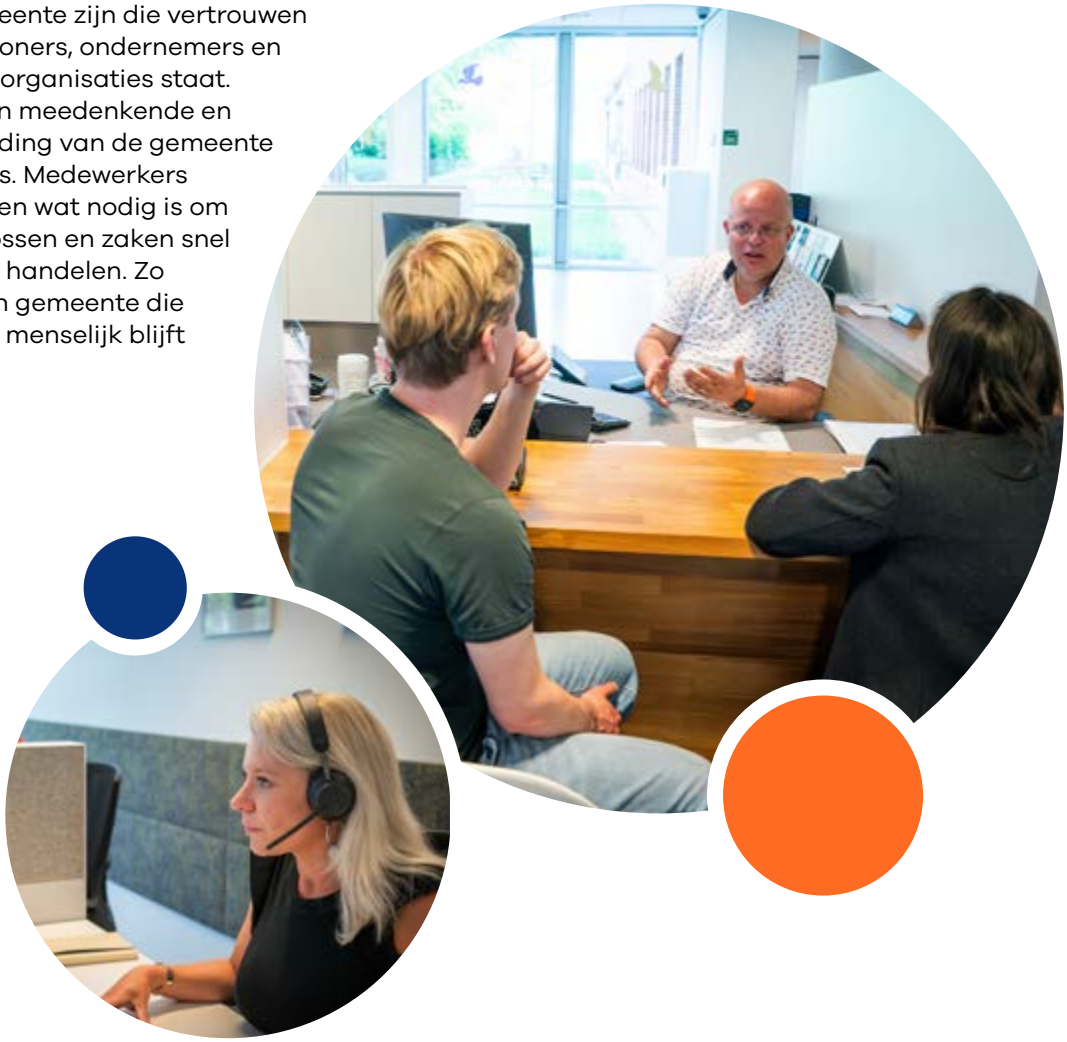
3. Ruimte te geven voor initiatieven uit de samenleving
We geven inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties meer ruimte om zelf met ideeën en initiatieven te komen. Ondersteuning en financiering maken we toegankelijker en regels houden we in verhouding tot de omvang van het initiatief. Waar mogelijk werken we samen in coproductie of


"DE SALAMANDER"

maatschappelijke coalities aan lokale opgaven. We gaan werken met een meldpunt voor overbodige regelgeving.

4. De kwaliteit van participatie en uitvoering te versterken
We zetten de participatieverordening en het experimenteerprogramma participatie actief in om nieuwe werkwijzen te ontwikkelen en succesvolle aanpakken breder toe te passen. Daarnaast ontwikkelen we voor inwoners een herkenbare werkwijze voor participatie. Ambtenaren, collegeleden en raadsleden leren gezamenlijk van ervaringen en zorgen voor een consistente toepassing in de praktijk.

5. Toegankelijke en professionele dienstverlening
We willen een gemeente zijn die vertrouwen geeft en naast inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties staat. Wij verwachten een meedenkende en meewerkende houding van de gemeente en de medewerkers. Medewerkers denken mee en doen wat nodig is om problemen op te lossen en zaken snel en zorgvuldig af te handelen. Zo zorgen we voor een gemeente die slagvaardig werkt, menselijk blijft en dichtbij is.





2. Bereikbare gemeente

Ambitie en opgave

We werken aan een bereikbare gemeente voor fiets, OV en auto. In onze gemeente moet iedereen veilig over straat kunnen, zich makkelijk kunnen verplaatsen en hun fiets of auto kunnen parkeren. Er komen meer inwoners in de gemeente en regio. Er is meer verkeer en voertuigen worden steeds sneller. Dat brengt veiligheidsrisico's mee en geeft druk op de openbare ruimte. Daarom gaan we aan de slag om de verkeersveiligheid, duurzame mobiliteitsvormen, zoals fietsen, de bereikbaarheid en de doorstroming te verbeteren. Alle inwoners, maar vooral kinderen moeten veilig naar school en sportclub kunnen fietsen en lopen. Plekken die door inwoners als onveilig worden aangemerkt, pakken we aan. We zetten in op lagere snelheden.

We willen geen betaald parkeren. We beschermen woonwijken tegen parkeerdruk en vreemdparkeren door bezoekers van buiten de wijk of gemeente.

We investeren in betrouwbare, veilige, betaalbare en toegankelijke OV-verbindingen, vooral voor plekken waar de bereikbaarheid onvoldoende is, zoals Leidschendam Zuid en Stompwijk. We beperken de verkeersdruk en parkeeroverlast in omliggende wijken rondom de Mall. Ook gaan we aan de slag om de verkeersdrukte en nadelen daarvan in Damcentrum te verminderen. We willen een leefbaar en bereikbaar Voorburg West en nemen hier passende maatregelen voor. Daarbij zijn we kritisch op de Vlietlijn, want we zien vooral nadelen van het huidige tracé voor onze inwoners.

Bij grote ontwikkelingen zijn bereikbaarheid, verkeersveiligheid, leefbaarheid én parkeren vanaf het begin integraal onderdeel van de plannen.

Dit doen we door:

1. De verkeersveiligheid te verbeteren

We pakken onveilige plekken aan waar veel jongeren gebruik van maken, waar veel ongelukken zijn gebeurd en plekken die inwoners gevaarlijk vinden. Daar waar dat kan voeren we 30 km/u door. We versterken de handhaving op foutparkeren, asociaal gebruik van fatbikes, te hard rijden, geluidsoverlast, en rijden op plekken waar dat niet is toegestaan.



2. Duurzame mobiliteit zoals fietsen en deelmobiliteit te bevorderen

We zorgen dat fietspaden comfortabeler en doorgaander worden, investeren in nieuwe, regionaal verbonden routes en fietsvoorzieningen, zoals meer fietsnietjes en een bewaakte fietsenstalling bij de Mall. In het Damcentrum maken we in overleg met inwoners en ondernemers het Sluisplein autovrij en van de Damlaan een fietsstraat.

3. De (regionale) bereikbaarheid van Voorburg en de Binckhorst nu en in de toekomst te behouden

In gesprekken met het Rijk, de provincie en de omliggende gemeenten gaan we opzoek naar manieren om de (regionale) bereikbaarheid van Voorburg en de Binckhorst nu en in de toekomst te behouden.
In plannen moet de leefbaarheid gegarandeerd zijn. Hiervoor moeten maatregelen met goede participatie tot stand komen en goed op elkaar


R-NET

worden afgestemd. Pas als de uitkomsten van de lopende onderzoeken hiernaar duidelijk zijn maken we definitieve keuzes. We willen ruimte houden voor de Huygenstunnel, Rijswijk via de Geestbrug bereikbaar houden voor onze inwoners, de Prinses Mariannelaan verbeteren naar een veiligere en rustigere weg met lagere snelheid en Voorburg West vergroenen.

4. Te zorgen dat inwoners kunnen blijven parkeren
Op basis van nieuw parkeerbeleid nemen we maatregelen tegen vreemdparkeerders. Vergunningparkeren in de wijken rondom de Mall voeren we in voordat de Mall betaald parkeren in gaat voeren. We richten een klankbordgroep in met inwoners voor de monitoring. We willen dat de Mall meebetaalt.

5. Werk te maken van betrouwbaar en beter bereikbaar OV
We verbeteren onze stations op toegankelijkheid en met betere fietsenstallingen en realiseren een extra loopbrug aan de zijde van Leidschendam Zuid bij station Leidschendam-Voorburg. We zorgen voor een directe busverbinding tussen Leidschendam en Stompwijk.




JOLLY ROGERS
TATTOO & PIERCING
TATTOO
cenzas

3. Vitale lokale economie

Ambitie en opgave

Leidschendam-Voorburg is een ondernemende gemeente met een sterke lokale economie. Onze ondernemers, van zelfstandigen en familiebedrijven tot het brede mkb, vormen het kloppend hart van onze wijken, winkelgebieden en dorpskernen. Zij zorgen voor werkgelegenheid, levendigheid en ontmoeting.
Wij willen ruimte geven aan innovatie, ontmoeting en ondernemerschap.
Naast sterke winkelgebieden zijn ook toekomstbestendige bedrijventerreinen van groot belang voor onze lokale economie en werkgelegenheid.
Met historische dorpskernen, het buitengebied, het sluisgebied, musea, horeca, natuur, historisch erfgoed en de Mall of the Netherlands beschikt onze gemeente over een unieke combinatie van cultuur, winkelen en verblijf. Wij willen deze kwaliteiten beter benutten en tegelijkertijd zorgen dat de economische voordelen van (dag)toerisme beter worden verspreid over de hele gemeente.
Evenementen, zoals de Paardendagen, A Walk Downtown en andere lokaal georganiseerde evenementen, brengen mensen samen en dragen bij aan de identiteit en vitaliteit van onze winkelgebieden en dorpskernen. Wij koesteren deze evenementen.
Goede recreatieve voorzieningen dichtbij huis dragen bij aan gezondheid, ontmoeting en leefbaarheid. Daarom investeren wij nadrukkelijk in recreatie, natuurbeleving en een aantrekkelijk buitengebied.
Recreatieve voorzieningen moeten toegankelijk, veilig en aantrekkelijk zijn voor jong en oud.

Dit doen we door:

1. Ondernemers te ondersteunen
We hebben een praktische, oplossingsgerichte houding om goede initiatieven zoveel mogelijk te ondersteunen. We blijven detailhandel en horeca ondersteunen, net als een soepeler en jaarrond terrassenbeleid, waar dat kan. Waar regels geen duidelijke meerwaarde hebben, willen wij deze verminderen, vereenvoudigen of schrappen. We zorgen voor snellere, duidelijkere en beter voorspelbare vergunningverlening voor ondernemers en we ondersteunen organisatoren van evenementen.



2. Ruimte te bieden aan bedrijvigheid
We stimuleren bedrijfsverzamelgebouwen, flexwerkplekken en passende werkruimte voor zzp'ers en startende ondernemers. Samen met ondernemers en inwoners investeren we in aantrekkelijke, leefbare, groene en toekomstbestendige winkelgebieden, zoals het Huygenskwartier, Damcentrum en de Julianabaan.

3. Aantrekkelijk te blijven voor recreatie en toerisme
We bieden agrarische ondernemers de ruimte om recreatie, natuurbeleving, toerisme en streekproducten te combineren met hun bedrijfsvoering. We investeren in recreatieve voorzieningen en verbindingen die bijdragen aan gezondheid, ontspanning en ontmoeting. Onze regionale fiets- en wandelstructuur versterken we.


Leidschendam

4. Groene woon- en leefomgeving

Ambitie en opgave

We willen een schone, veilige en groene gemeente, waar het prettig wonen, werken en leven is. Daarvoor zorgen we dat beheer en onderhoud goed op orde zijn en investeren we in een toekomstbestendige leefomgeving. De druk op de (schaarse) ruimte neemt toe door meer inwoners, woningbouw, economische ontwikkeling en de ruimte die nodig is voor de energievoorziening. En het klimaat verandert. Het wordt heter en droger, en door hevige regen hebben we vaker last van water. Dat stelt nieuwe eisen aan onze leefomgeving.
Bij werk aan wegen, riolen en andere infrastructuur, verbeteren we meteen de omgeving: met meer groen en wateropvang, maatregelen voor veiliger verkeer en betere fietsvoorzieningen en de wensen uit de buurt, zoals meer bankjes en speelvoorzieningen. Elke schop die de grond in gaat draagt direct bij aan de gewenste veranderingen.
Meer groen helpt tegen hitte en wateroverlast, voor planten en dieren, en voor onze eigen gezondheid en de leefbaarheid van wijken. Europese regels vragen ook om natuurherstel en schoner water. We zetten daarom stevig in op groen, biodiversiteitsherstel, waterverbetering en duurzaamheid.
Veel inwoners scheiden hun afval al goed, ruimen zwerfvuil op of zetten zich in voor groen. Die inzet ondersteunen we. Tegelijk zullen alle inwoners mee moeten doen. Minder restafval en zwerfvuil houdt de gemeente schoon en de kosten laag.
We willen energie die betaalbaar, duurzaam en betrouwbaar is. Netcongestie pakken we aan, zodat we woningen en voorzieningen kunnen blijven bouwen en economische ontwikkeling mogelijk houden. We helpen inwoners om energie en geld te besparen, en zorgen dat iedereen mee kan doen.

Dit doen we door:

1. Te werken aan een mooie, goed onderhouden en toekomstbestendige openbare ruimte
Ons goede dagelijkse beheer en onderhoud met onze eigen medewerkers professionaliseren we verder. Meldingen over de openbare ruimte van inwoners pakken we sneller op met de snelle reparatieservice en een goede terugmelding. We maken één uitvoeringsprogramma voor de openbare ruimte, gericht op kwaliteitsverbetering door werk met werk en gecombineerd investeren. We pakken daarnaast plekken aan waarvan de kwaliteit beter kan, zoals het Stationsplein, de Prinses Mariannelaan, Herenstraat, Koningin Julianalaan (Voorburg), Damlaan en Fluitpolderplein. We vragen inwoners en ondernemers naar hun wensen. We stimuleren ook initiatieven van hen en maken het uitrollen daarvan makkelijker. We investeren in nieuwe speelvoorzieningen, zoals pumptracks.



2. Meer groen en natuur toe te voegen en de leefomgeving klaar te maken voor het klimaat
We stellen een nieuw Groenactieplan op en ontwikkelen en beschermen het groenblauwe raamwerk, waaronder de Loozone, de Vlietzone en het buitengebied aan de hand van de Omgevingsvisie. We vergroenen juist in wijken met weinig groen of veel last van hitte en water, door meer bomen en inheemse beplanting te planten en groene en blauwe verbindingen te realiseren. We vergroenen alle schoolpleinen. We maken samen met de waterschappen ruimte voor meer waterberging en hergebruik van hemelwater in stedelijk en landelijk gebied en

verbeteren de waterkwaliteit met meer natuurlijke oevers en terugdringen van vervuiling.



3. Afval te verminderen en straten en milieu schoner te houden
Ons afvalbeleid is praktisch en betaalbaar, gericht op minder restafval, meer hergebruik en het terugdringen van groente-, fruit- en tuinafval (GFT) in het restafval. We pakken zwerfafval en bijplaatsingen aan met goede voorzieningen, gerichte communicatie en handhaving, samen met inwoners, scholen, verenigingen en ondernemers. We stimuleren reparatie en hergebruik. We gebruiken geen schadelijke stoffen en bestrijdingsmiddelen bij gemeentelijk beheer en projecten en zetten ons met de regio in voor betere luchtkwaliteit.



4. Betaalbare energie mogelijk te maken en meer ruimte op het stroomnet toe te voegen
We helpen inwoners hun huis te isoleren, vooral mensen met een laag inkomen of een slecht geïsoleerd huis. Met de netbeheerders werken we aan een sterker stroomnet, meer energiehuisjes en het snel realiseren van twee locaties voor nieuwe middenstations. We steunen lokale opwek, opslag, energiehubs en energiegebruik buiten piekmomenten. We ondersteunen buurtinitiatieven en zetten in op betaalbare en duurzame warmteoplossingen.

5. Sneller te verduurzamen
We maken een Circulair Actieplan, een nieuw Programmaplan Duurzaamheid en een Energieprogramma. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld met duurzaam inkopen, een schoner wagenpark en snellere verduurzaming van gemeentelijk vastgoed, te beginnen bij panden die maatschappelijke organisaties gebruiken. We zetten in op verduurzaming van sportverenigingen, zoals door energieopwek onder sportvelden. Op daken van gemeentelijke panden kunnen zonnepanelen van coöperaties geplaatst worden. We stimuleren deelmobiliteit, voldoende laadvoorzieningen en slimme laadoplossingen. Bij nieuwe woon- en werklocaties houden we rekening met energie-uitwisseling, opslag en efficiënt gebruik van het elektriciteitsnet.

Vlietland

Vlietland is een waardevol natuur- en recreatiegebied. De voorgenomen ontwikkeling van recreatiewoningen in Vlietland Noord is al geruime tijd onderwerp van maatschappelijke en bestuurlijke discussie. Ons uitgangspunt is dat Vlietland zo groen en open mogelijk moet blijven. Gezien de lange voorgeschiedenis, de verschillende betrokken belangen en de juridische en financiële context kiezen wij voor een zorgvuldige en onafhankelijke benadering.

Wij stellen daarom een externe onderzoeker aan. Deze brengt de voorgeschiedenis en de relevante feiten in kaart, spreekt met betrokken partijen en onderzoekt de verschillende belangen en mogelijke oplossingsrichtingen, gericht op een zo groen en open mogelijk Vlietland. Daarbij worden juridische en financiële kaders als vertrekpunt meegenomen.

Natuur, landschap, recreatie, de belangen van inwoners en gebruikers, de belangen van de ontwikkelaar en de bestuurlijke en financiële uitvoerbaarheid moeten in samenhang worden bezien om daar invulling te geven. Het onderzoek biedt ruimte om deze belangen zorgvuldig te wegen en waar mogelijk te zoeken naar oplossingsrichtingen die op draagvlak of ten minste op voldoende acceptatie kunnen rekenen.

De onafhankelijke positie van de onderzoeker draagt bij aan een zorgvuldig proces en aan een gezamenlijk feiten- en belangenbeeld. Daarmee willen wij het vertrouwen in de besluitvorming versterken en voorkomen dat eerdere politieke posities de ruimte voor een toekomstgerichte oplossing bepalen.

De opdracht aan de onafhankelijke onderzoeker is, vanuit de ambitie om te komen tot een zo groen en open mogelijk Vlietland, om:

- de voorgeschiedenis en eerder genomen besluiten objectief te reconstrueren;
- de belangen van natuur, landschap en recreatie te betrekken;
- de bestaande juridische en financiële kaders, waaronder de rechten en positie van de ontwikkelaar, in beeld te brengen;
- de belangen van huidige en toekomstige inwoners en gebruikers van het gebied mee te wegen;
- de bestuurlijke uitvoerbaarheid en toekomstbestendigheid van mogelijke oplossingen te beoordelen;
- verschillende inhoudelijke en procesmatige oplossingsrichtingen in kaart te brengen en daarbij het mogelijke draagvlak en de consequenties te beschrijven.

Het onderzoek is gericht op het creëren van een onafhankelijk en gedeeld beeld op basis waarvan de gemeenteraad een zorgvuldige afweging kan maken. Het onafhankelijk onderzoek zal worden uitgevoerd onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van het college. Het college zal een opdracht formuleren en tussentijds op de hoogte worden gehouden door de onafhankelijke onderzoeker. Het onderzoek wordt uiterlijk in het eerste kwartaal van 2027 afgerond. Het college bespreekt de uitkomsten van het onderzoek met de raad. Op basis daarvan bepaalt het college de vervolgstappen en legt de uitkomst daarvan ter besluitvorming voor aan de raad.


BUURTPREVENTIE
BUURTPREVENTIE
BUURTPREVENTIE

5. Sterke, veilige en leefbare wijken en gemeenschappen

Ambitie en opgave

De kracht van onze gemeente zit in onze wijken en de mensen die er wonen. Onze gemeente bestaat uit wijken en kernen met een eigen karakter, geschiedenis, kansen en uitdagingen. Daarom werken we wijk- en gebiedsgericht samen met onder meer inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke en geloofsgemeenschappen als vaste partners. Niet het (gemeentelijk) systeem, maar het gebied van inwoners staat daarbij centraal. We bouwen voort op wat goed gaat, geven inwoners meer invloed op hun leefomgeving en pakken problemen vroegtijdig aan.

Om iedereen zich thuis te laten voelen, vraagt dit om schone en goed onderhouden straten, voldoende groen, toegankelijke voorzieningen en plekken waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten. Sterke gemeenschappen helpen eenzaamheid en overlast immers voorkomen, bieden steun wanneer dat nodig is en dragen bij aan veiligheid en vertrouwen. Niet iedere wijk vraagt dezelfde aanpak. We zetten extra in waar problemen zich opstapelen en grijpen eerder in als dat nodig is. Veiligheid pakken we per wijk aan, met zichtbare wijkagenten en handhavers, preventie en samenwerking met bewoners en organisaties. We hebben extra aandacht voor het tegengaan van huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen. De gemeente ondersteunt initiatieven van onderop, beschermt de vrijheid en gelijkwaardigheid van iedere inwoner en is zichtbaar, aanspreekbaar en betrouwbaar aanwezig in de wijk.

Dit doen we door:

1. Gebiedsgericht te werken met wijkagenda's en meer uitvoeringskracht op maat
Voor iedere wijk inclusief Stompwijk komt een meerjarige wijkagenda, met duidelijke prioriteiten, een vast gemeentelijk aanspreekpunt en budget voor bewonersinitiatieven. We organiseren onze dienstverlening meer vanuit de wijk en zorgen dat gemeentelijke diensten en maatschappelijke organisaties beter samenwerken. Signalen en ideeën van inwoners pakken we sneller op.



2. Contact met de gemeente in de wijken te versterken
Het gebied van inwoners staat centraal, het gemeentelijk beleid richt zich daar zo veel mogelijk op. We verbinden de toegang tot zorg en ondersteuning beter met de wijken en versterken de samenwerking tussen wijkgerichte teams en maatschappelijke organisaties. Zo kunnen inwoners sneller en dichter bij huis passende ondersteuning krijgen.

3. In te zetten op een langdurige aanpak voor wijken en kernen die extra aandacht nodig hebben
De langdurige aanpak van Leidschendam Noord wordt voortgezet. In wijken als Bovenveen-Midden, de Tol, Voorburg Noord en Voorburg West komt een passende aanpak voor iedere wijk of kern.

4. Te zorgen voor zichtbare, preventieve en daadkrachtige veiligheid in de wijken
Iedere wijk krijgt een actueel veiligheidsplan. Wijkagenten, handhavers, jongerenwerk en bewoners werken integraal samen aan preventie, het tegengaan van overlast en criminaliteit en een veilige openbare ruimte. We verbeteren onveilige plekken met goede verlichting en een overzichtelijke inrichting. We versterken de aanpak van huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen, met aandacht voor vroegtijdige signalering en bescherming van slachtoffers.





5. Participatie van gemeenschappen te versterken met vrijheid en gelijkwaardigheid als basis
Verenigingen, maatschappelijke organisaties en geloofsgemeenschappen worden structureel betrokken bij wijkplannen en activiteiten, als de plannen daarom vragen. Deze samenwerking vindt plaats vanuit vrijheid, gelijkwaardigheid en duidelijke grenzen tegen discriminatie, intimidatie en uitsluiting.

Voorburg Noord noord

We pakken de noodzakelijke vernieuwing van het riool en de herinrichting van de openbare ruimte van Voorburg Noord noord voortvarend op, want we geloven dat er hier voor de buurt een kans ligt om de buurt fraaier en toekomstbestendiger te maken. Met meer groen, toegankelijke straten en ruimte voor ontmoeting en parkeren. Met inwoners gaan we tot een gedragen en toekomstbestendig ontwerp komen. Uitgangspunt voor de ontwerpen zijn de uitkomsten van de inwonerparticipatie en de door de gemeenteraad vastgestelde Buurtvisie. Met de bewoners gaan we straat voor straat de herinrichting vormgeven. We starten zonder strakke kaders van het aantal parkeerplekken en -ontheffingen, waarbij we weten dat het aantal parkeerplekken zal dalen ten opzichte van de huidige, omdat de ruimte voor andere doelstellingen noodzakelijk is. We weren vreemdparkeerders door betere handhaving. Hiervoor herprioriteren we de handhavingscapaciteit.

6. Opgroeien, ontwikkelen en verbinden

Ambitie en opgave

De komende vier jaar investeren we in een actieve en verbonden samenleving, waarin inwoners elkaar ontmoeten en kinderen en jongeren veilig en kansrijk kunnen opgroeien. Goede scholen, sterke verenigingen en toegankelijke sport- en cultuurvoorzieningen bieden ruimte om samen actief te zijn en talenten te ontwikkelen.

Een goede start voor kinderen is niet alleen de verantwoordelijkheid van ouders of de overheid, maar vraagt ook inzet van kinderopvang, onderwijs, familie, huisartsen, sport- en cultuurverenigingen, bibliotheek, scouting, jongerenwerk en andere gemeenschappen rondom het kind. Het gaat goed met de meeste kinderen en jongeren in onze gemeente. Waar extra inzet nodig is, investeren we in preventie en versterken de samenwerking rondom kinderen en gezinnen. We pakken problemen vroeg aan, voordat ze groter worden. Lichte ondersteuning organiseren we zoveel mogelijk in de eigen omgeving en wijk. Als specialistische hulp nodig is, moet die tijdig beschikbaar zijn en het belang van het kind vooropstellen.

Ontmoeting en verbinding vormen de basis voor vertrouwen en onderlinge steun. Daarom investeren we in veilige scholen en speelplekken, goede sport- en cultuurvoorzieningen, een toegankelijke bibliotheek en een sterk verenigingsleven. We ondersteunen en leggen verbinding met vrijwilligers, gebedshuizen, serviceclubs, geloofsgemeenschappen en (wijk)verenigingen die mensen, van jong tot oud, samenbrengen. Zo versterken we een rijk maatschappelijk speelveld, waarin inwoners zich kunnen ontwikkelen, verantwoordelijkheid nemen en op elkaar kunnen rekenen.

Dit doen we door:

1. Meer ruimte te maken voor ontmoeting en verenigingen

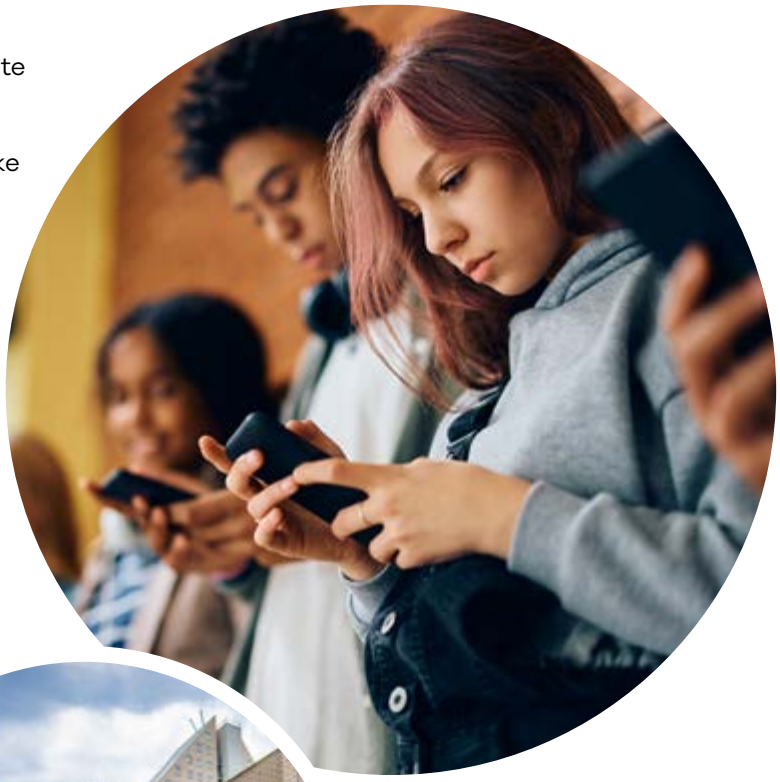
We maken het vrijwilligers en verenigingen makkelijker om activiteiten te organiseren met betere ondersteuning en waardering. Samen met inwoners, ondernemers en verenigingen zorgen we voor multifunctionele ontmoetingsplekken van de toekomst met beter gebruik van bestaande gebouwen. We maken een toekomstgerichte nieuwe sportvisie en beleid op vrijwilligerswerk en het verenigingsleven.

2. In te zetten op brede ontwikkeling van kinderen

Voor een goede start brengen we onderwijs, kinderopvang, sport, cultuur, bibliotheek en jongerenwerk dichter bij elkaar, zodat kinderen hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. Daarom stimuleren we dat ieder kind lid wordt van een club of vereniging. Samen met scholen investeren we meerjarig in veilige en toekomstbestendige scholen en schoolpleinen. Ieder kind in onze gemeente gaat naar school.



3. Lichte jeugdhulp dichtbij te organiseren
We versterken jongerenwerk, preventie en lichte ondersteuning op school en in de wijk, met aandacht voor de mentale gezondheid van jongeren. Ouders, scholen en maatschappelijke organisaties werken samen om problemen snel aan te pakken. Vragen en problemen worden vroeg herkend en zoveel mogelijk in de eigen wijk of op school aangepakt. We voorkomen onnodige instroom in specialistische jeugdzorg, terwijl noodzakelijke hulp beschikbaar blijft. De groei van de jeugdzorg blijft een onverminderd aandachtspunt.



4. Een sterk cultureel aanbod en erfgoed te behouden en bibliotheken toegankelijk te houden
We geven culturele organisaties, verenigingen en inwoners ruimte om activiteiten te organiseren en meer mensen te bereiken. We behouden een breed en toegankelijk cultureel aanbod, beschermen ons erfgoed en vergroten de deelname van inwoners. De bibliotheek blijft een belangrijke plek, waar jong en oud kunnen lezen, leren, hulp krijgen bij digitale zaken en elkaar ontmoeten.



7. Iedereen doet mee

Ambitie en opgave

We willen dat iedereen gezond kan leven en mee kan doen. We willen dat kinderen gezond opgroeien, volwassenen vitaal blijven en ouderen zo lang mogelijk zelfstandig functioneren en regie houden over hun eigen leven. Daarom geven we preventie en vroegtijdige ondersteuning voorrang, met aandacht voor lichamelijke en mentale gezondheid. Een sterke sociale basis stimuleert ontmoeting, vergroot de zelfredzaamheid, helpt eenzaamheid voorkomen en versterkt de verbondenheid tussen inwoners.

Wanneer passende zorg of ondersteuning nodig is, moet deze voor inwoners eenvoudig en dichtbij bereikbaar zijn, zonder dat regels en procedures in de weg staan. We gaan uit van vertrouwen met verantwoordelijkheid, houden rekening met persoonlijke omstandigheden en betrekken inwoners bij keuzes over hun ondersteuning. En we voorkomen dat inwoners tussen wal en schip vallen.

Voor een zelfstandig leven zijn bestaanszekerheid en (vrijwilligers)werk belangrijk. Werk biedt niet alleen inkomen, maar ook eigenwaarde, sociale contacten en kansen om jezelf te ontwikkelen. Werk moet lonen en iedereen verdient de kans om naar vermogen mee te doen. We helpen inwoners die financieel in de knel komen met tijdige inkomensondersteuning en schuldhulp, zodat zij weer grip krijgen op hun financiën en uitzicht hebben op verbetering. Financiële problemen willen we daarom vroeg signaleren, vóórdat schulden oplopen.

Om de nodige ondersteuning ook in de toekomst te kunnen blijven bieden, zijn duidelijke keuzes nodig. We kiezen voor minder versnippering, betere samenwerking en meer gemeentelijke regie. Daarbij sturen we op kwaliteit, resultaten en kosten. Zo houden we noodzakelijke zorg toegankelijk, mensgericht en betaalbaar.

Dit doen we door:

1. Te werken aan één herkenbare toegang tot zorg en ondersteuning

Inwoners krijgen één herkenbare toegang tot zorg en ondersteuning. Bij meerdere hulpvragen zorgen we voor goede afstemming tussen organisaties, zodat inwoners niet telkens opnieuw hun verhaal hoeven te doen. Bij de overgang van jeugdhulp naar ondersteuning voor volwassenen (18-/18+) kiezen we voor één doorlopende aanpak, met een soepele, persoonlijke overdracht en zonder onderbreking van noodzakelijke hulp. Daarbij betrekken we tijdig wonen, werk en inkomen, zodat jongeren niet vastlopen tussen verschillende regelingen of onnodig in een zorginstelling blijven, vanwege het ontbreken van passende woonruimte. We toetsen of de bestaande afspraken in de praktijk werken en lossen knelpunten op, met ruimte voor maatwerk.



2. Problemen te voorkomen en duurzaam passende en betaalbare zorg beschikbaar te houden
In de Wmo versterken we de regie op zorgaanbieders en sturen we scherper op de kwaliteit, resultaten en kosten van de geleverde zorg. We verminderen onnodige regels en we pakken zorgfraude stevig aan, zodat het gemeenschapsgeld effectief wordt besteed aan de benodigde zorg voor onze inwoners.
Voortbouwend op het Wmo-beleid uit 2025 zetten we sterker in op vroegtijdige ondersteuning en vergroten we het bereik onder inwoners die hulp nodig hebben, maar deze niet vanzelf weten te vinden. Daarbij helpen we inwoners hun zelfstandigheid te behouden of terug te krijgen. Met huisartsen, welzijnsorganisaties, GGZ-aanbieders en politie verbeteren we de samenwerking bij psychische en sociale problemen.





Binnen de bestaande Wmo-middelen sturen we sterker op het voorliggend veld en collectieve voorzieningen, zoals groepsbegeleiding, dagactiviteiten en praktische hulp in de wijk. We kiezen voor collectieve ondersteuning waar die passend en effectief is en voor individuele begeleiding waar nodig. Inclusie en het tegengaan van eenzaamheid krijgen hierin een vaste plaats.

3. Gezond en zelfstandig ouder worden te stimuleren
We kiezen voor zorg die ouderen helpt zoveel mogelijk zelf te blijven doen of opnieuw te leren, bijvoorbeeld door middel van domotica in plaats van taken onnodig over te nemen. Met woningcorporaties en zorgorganisaties maken we afspraken over geschikte (gemengde) woonvormen en (fysiek) toegankelijke voorzieningen en passende ondersteuning dichtbij huis. Ook stimuleren we initiatieven die jong en oud samenbrengen en eenzaamheid tegengaan. Zo behouden ouderen zoveel mogelijk hun zelfstandigheid en eigen regie, ongeacht waar zij wonen, met professionele hulp waar nodig.

4. Mantelzorgers en vrijwilligers te ondersteunen
Mantelzorgers en zorgvrijwilligers zijn onmisbaar. We ondersteunen hen met praktische hulp en respijtzorg om overbelasting te voorkomen, met bijzondere aandacht voor jonge mantelzorgers. De gemeente neemt meer regie in de samenwerking tussen informele en professionele zorg door hierover duidelijke afspraken te maken met zorgaanbieders. Zo sluiten de ondersteuning door mantelzorgers en vrijwilligers en de professionele zorg beter op elkaar aan.

5. Te zorgen dat mensen actief mee blijven doen aan de samenleving
We blijven ons ervoor inzetten dat niemand door het ijs zakt. We stimuleren dat zoveel mogelijk mensen actief deelnemen aan de samenleving en helpen inwoners bij het vinden en behouden van passend werk. We zorgen ervoor dat de overgang van uitkering naar werk aantrekkelijk is, onder andere om armoedeval zoveel mogelijk te voorkomen. Voor wie niet kan werken, blijft passende ondersteuning beschikbaar.

We maken minimaregelingen en schuldhulpverlening toegankelijker en helpen inwoners actief gebruik te maken van regelingen waarop zij recht hebben. Deze ondersteuning biedt financiële zekerheid in moeilijke tijden en helpt inwoners waar mogelijk weer op eigen benen te staan. Door vroegtijdig schuldhulp te bieden, voorkomen we dat financiële problemen verder oplopen. Ook bieden we tijdig hulp bij dreigend woningverlies om dakloosheid te voorkomen. Bij inburgering staan taal, werk en deelname aan de samenleving centraal, zodat nieuwkomers sneller zelfstandig kunnen meedoen.

8. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Ambitie en opgave

We zijn een centraal gelegen, goed bereikbare, aantrekkelijke, groene woongemeente met veel faciliteiten. Mensen leven hierdoor graag in Leidschendam-Voorburg en dat willen we zo houden. Tegelijkertijd wordt het met name voor starters, mensen met cruciale beroepsgroep en ouderen steeds moeilijker om een passende en betaalbare woning te vinden.
Daarom kiezen we bewust voor plannen die een passend palet aan woningen toevoegen, buurten versterken en ruimte bieden aan ondernemers. Tegelijk zorgen we dat onze voorzieningen, ons groen en de klimaatweerbaarheid worden versterkt. Ruimtelijke ontwikkelingen voegen zo brede waarde toe.

We nemen de komende jaren meer regie. We sturen proactief: op locaties, kwaliteit, betaalbaarheid, maatschappelijke meerwaarde en daadwerkelijke realisatie. Daarbij kijken we vooraf of er genoeg voorzieningen zijn zoals zorg, scholen en opvang. De Omgevingsvisie is daarbij ons kompas. We benutten de bestaande ruimte slimmer: optoppen, herontwikkeling, meervoudig ruimtegebruik en het combineren van functies. Denk aan gedeelde voorzieningen en levendige gebieden waar wonen, werken, winkels, zorg en vrije tijd samengaan. Rond OV-knooppunten bouwen we intensiever, met oog voor leefbaarheid en bereikbaarheid. Nieuwe ontwikkelingen zijn waterbestendig, duurzaam en natuurinclusief en dragen aantoonbaar bij aan duurzaamheid en natuurwinst. Ruimtelijke ontwikkelingen dragen bij aan het versterken van de economie en het vestigingsklimaat.

Bij nieuwe plannen zorgen we voor goede participatie van omwonenden, woningzoekenden, ondernemers en overige belanghebbenden. We betrekken hen vroegtijdig, maken belangen en afwegingen inzichtelijk en nemen als gemeente verantwoordelijkheid voor tijdige besluitvorming. Een thuis is meer dan een huis, het gaat voor ons om het bouwen van complete, leefbare en toekomstbestendige buurten waar ontmoeting plaatsvindt en een sociale en veilige omgeving ontstaat.

Dit doen we door:

1. Meer regie te nemen en actiever grondbeleid te voeren
We sturen proactief op de ontwikkeling van belangrijke locaties en nemen bij iedere grote gebiedsontwikkeling vroegtijdig regie op programma, kwaliteit, fasering en publieke voorzieningen. We zetten waar nodig actief grondbeleid en strategische grondverwerving in om betaalbare woningbouw, maatschappelijke voorzieningen, groen en andere publieke doelen mogelijk te maken. Hiervoor ontwikkelen we nieuw beleid. Waar actief grondbeleid wordt ingezet, zijn we scherp op financiële risico's. Ons eigen vastgoed zetten we veel meer in om maatschappelijke doelen te bereiken. Bestaande projecten zetten we voort.

2. Passend wonen voor verschillende doelgroepen te realiseren
We gaan door met de ambitie uit de omgevingsvisie om tot 2050 circa 6.000 woningen toe te voegen, met als uitgangspunt dat minimaal tweederde betaalbaar is en minstens 30% sociale huur. We bevorderen doorstroming door woningbouw voor starters en door gelijkvloerse woningen voor ouderen dichtbij voorzieningen, zoals eerstelijnszorg. We stimuleren moderne en collectieve woonvormen en meergeneratiewonen. We komen onze wettelijke verplichtingen na rondom huisvesting van aandachtsgroepen.

3. Groen te beschermen, natuurinclusief te ontwikkelen en duurzaam te bouwen
We bouwen niet ten koste van groen. Ontwikkelingen dragen aantoonbaar bij aan duurzaamheid en

natuurwinst. We leggen waterberging en klimaatadaptatie, natuurinclusief bouwen en duurzaamheid vroegtijdig vast in de planvorming. We stimuleren duurzame bouwmethoden, zoals het bouwen met hout, circulaire materialen, hergebruik van water en toepassen van groene gevels en daken. We hanteren altijd de 3-30-300-richtlijn.

4. Voorzieningen mee te laten groeien met ruimtelijke ontwikkelingen
We ontwikkelen gebieden integraal, met voldoende betaalbare en passende woningen, groen, speel- en sportplekken, ontmoetingsruimten, gemeenschapsvoorzieningen en ruimte voor ondernemers. We zorgen dat deze maatschappelijke voorzieningen en infrastructuur tijdig meegroeien met de woningbouw. We gaan uit van 10% ruimtereservering voor niet-woonfuncties. Het uitgangspunt is ook dat voorzieningen zoals parkeren, energie en afval binnen het project worden gerealiseerd.

5. Inwoners en belanghebbenden vroegtijdig te betrekken
We willen dat inwoners, woningzoekenden, ondernemers, corporaties en maatschappelijke organisaties vroegtijdig worden betrokken. Vooraf moeten de gevolgen voor bereikbaarheid, verkeersveiligheid, leefbaarheid, voorzieningenniveau en openbare ruimte in beeld worden gebracht op basis van betrouwbare data en inzet van moderne technologie. Daarmee maken we navolgbare keuzes over prioriteiten en fasering en geven inzicht in de afwegingen.



9. Evenwichtige financiën en een toekomstbestendige gemeente

Ambitie en opgave

Een toekomstbestendige gemeente is een financieel gezonde gemeente met stevige wortels in de regio en een organisatie die klaar is voor de toekomst. Om onze ambities en opgaven te kunnen betalen, kiezen we ervoor om ook in de komende jaren realistisch te begroten en zorgvuldig om te gaan met gemeenschapsgeld. We kijken verder dan alleen deze raadsperiode en maken keuzes die recht doen aan zowel de huidige als de volgende generaties inwoners van Leidschendam, Voorburg en Stompwijk. Daarbij stellen we duidelijke prioriteiten, zodat we kunnen blijven investeren in wat nodig is en onze gemeentefinanciën gezond houden. We zorgen ervoor dat de organisatie en onze gemeente klaar zijn voor de toekomst. Digitalisering, weerbaarheid en regionale samenwerking zijn daarin belangrijke elementen. De veranderende wereld vraagt op deze onderwerpen steeds meer van onze inwoners en onze organisatie.

Dit doen we door:

1. De begroting in evenwicht te houden

Structurele uitgaven zijn in evenwicht met structurele inkomsten. Nieuwe ambities krijgen een financiële onderbouwing en passende dekking. Zo nodig maken we keuzes binnen de bestaande middelen. Bij tegenvallers wordt in eerste instantie binnen het programma gekeken naar het beperken of herprioriteren van uitgaven. Tussen programma's wordt alleen geschoven bij kadernota en de daaropvolgende begroting. Voor onze reservepositie hanteren we de Breedijknorm, waardoor we financieel gezond blijven. De lokale lasten voor inwoners en ondernemers zijn zo laag mogelijk, voorspelbaar en uitlegbaar. Belastingen stijgen in principe niet meer dan met de inflatie of in lijn met kostendekkende tarieven. We versterken de grip op kosten en resultaten in het sociaal domein, zodat noodzakelijke zorg betaalbaar blijft.

2. Voordelen van digitalisering in te zetten

De digitalisering neemt met de inzet van data en kunstmatige intelligentie een vlucht. We zorgen ervoor dat we de kansen van de technologie pakken en de risico's beheersen. Technologie moet werken voor onze inwoners zonder dat het te ingewikkeld wordt of besluiten over mensen kan nemen.

3. Onze weerbaarheid te vergroten

De wereld verandert en dat vraagt een grotere weerbaarheid van onze inwoners en de gemeentelijke organisatie. We bereiden ons daarom voor op onvoorziene omstandigheden en nemen onze inwoners daarin mee met goede communicatie en voorlichting. Ook de maatschappelijke kracht in onze gemeente speelt daarbij een belangrijke rol.

4. Een actieve rol in de regio te nemen

Onze gemeente is centraal gelegen, waarmee het voor onze inwoners belangrijk is dat Leidschendam-Voorburg ertoe doet in de regio. We nemen daarom een actieve houding aan in regionale vraagstukken en werken samen op basis van wederkerigheid.

5. Onze organisatie toekomstbestendig te maken

We maken de organisatie klaar voor de toekomst. We zijn bereid om daarin incidenteel te investeren, mits een business case aantoont dat dit zijn vruchten afwerpt in meer efficiëntie en effectiviteit.



10. Wat mag het kosten?

We houden onze gemeente financieel gezond. De ambities uit dit coalitieakkoord worden bezien in samenhang met de beschikbare financiële ruimte en de bestaande financiële positie van de gemeente. Daarbij maken we duidelijke keuzes over wat we wel en niet doen. Nieuwe structurele uitgaven worden zoveel mogelijk gekoppeld aan structurele financiële ruimte. De financiële gevolgen van de afspraken uit dit coalitieakkoord zijn doorgerekend en opgenomen in de onderstaande tabellen. Veel afspraken zijn budgetneutraal uit te voeren, soms door accentverlegging binnen een programma of beleidsveld. Afspraken die wél financiële gevolgen hebben, staan in de onderstaande tabellen.

Daarbij is onderscheid gemaakt tussen nieuwe maatregelen en verkenningen en ontwikkelopgaven. Voor verkenningen en ontwikkelopgaven reserveren we incidentele middelen voor onderzoek en verdere uitwerking. Over eventuele structurele uitvoering en de bijbehorende financiële gevolgen zal vervolgens nog besluitvorming dienen plaats te vinden.

Nieuwe maatregelen

Actie	2027	2028	2029	2030
Verkeersveiligheid verbeteren	50.000	40.000	80.000	100.000
Duurzame mobiliteit	90.000	120.000	470.000	470.000
Bereikbaar OV	60.000	60.000		
Loopbrug Leidschendam-Zuid			110.000	110.000
Evenementencoördinator	100.000	100.000	100.000	100.000
Nieuwe speelvoorzieningen, zoals pumptracks			15.000	30.000
Verduurzamen maatschappelijk vastgoed		150.000	300.000	450.000
Extra investering handhaving: fatbike overlast, parkeren en terugdringen afval	150.000	150.000	150.000	150.000
Maatschappelijk vastgoedmakelaar	120.000	120.000	120.000	120.000
Vrijwilligerswerk en verenigingsleven	50.000	125.000	125.000	125.000
Groene schoolpleinen	150.000	150.000	75.000	75.000
Cultuurmakelaar	80.000	80.000	80.000	80.000
Regie op zorgaanbieders	100.000	100.000 -100.000	100.000 -100.000	100.000 -100.000
Wijkaanpakken	50.000	100.000	100.000	100.000
Totale structurele lasten	**1.000.000**	**1.195.000**	**1.725.000**	**1.910.000**

Verkenningen en ontwikkelopgaven	550.000	150.000		
Totale incidentele lasten	550.000	150.000		

Om de ambities uit dit coalitieakkoord financieel mogelijk te maken, zetten we dekkings-mogelijkheden in. Het gaat om de structurele inzet van een deel van de algemene reserve binnen de daarvoor beschikbare ruimte van € 3 miljoen per jaar. De doorrekening laat zien dat het begrotingssaldo in 2027 en 2028 sluit. In 2029 en 2030 blijft, na verwerking van de afspraken uit het coalitieakkoord, sprake van een structureel negatief saldo, dat aansluit bij het beeld uit de Kadernota 2027-2030.

Financieel effect Coalitieakkoord 2027-2030

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo 2027-2030	591.000	1.318.000	-2.563.000	-955.000
Effect Coalitieakkoord 2027-2030	-1.000.000	-1.195.000	-1.725.000	-1.910.000
Structurele inzet algemene reserve	409.000	-123.000	1.180.000	1.180.000
Structureel begrotingssaldo 2027-2030	**0**	**0**	**-3.098.000**	**-1.685.000**

We kiezen ervoor om dit financiële vraagstuk voor 2029 en 2030 niet op voorhand in te vullen met maatregelen waarvan de inhoud en effecten nog onvoldoende zijn uitgewerkt. Tegelijkertijd erkennen we dat een structureel financieel evenwicht noodzakelijk is. Daarom geven we het nieuwe college de opdracht mee om richting de Kadernota 2028 een integraal plan op te stellen om het financiële perspectief voor 2029 en 2030 structureel te verbeteren en daarover in gesprek te gaan met de gemeenteraad. Daarbij kijken we naar herprioritering, ombuigingen, het efficiënter uitvoeren van beleid en aanvullende dekkingsmogelijkheden. Op basis van dit plan maken college en raad uiterlijk bij de Kadernota 2028 de benodigde keuzes.